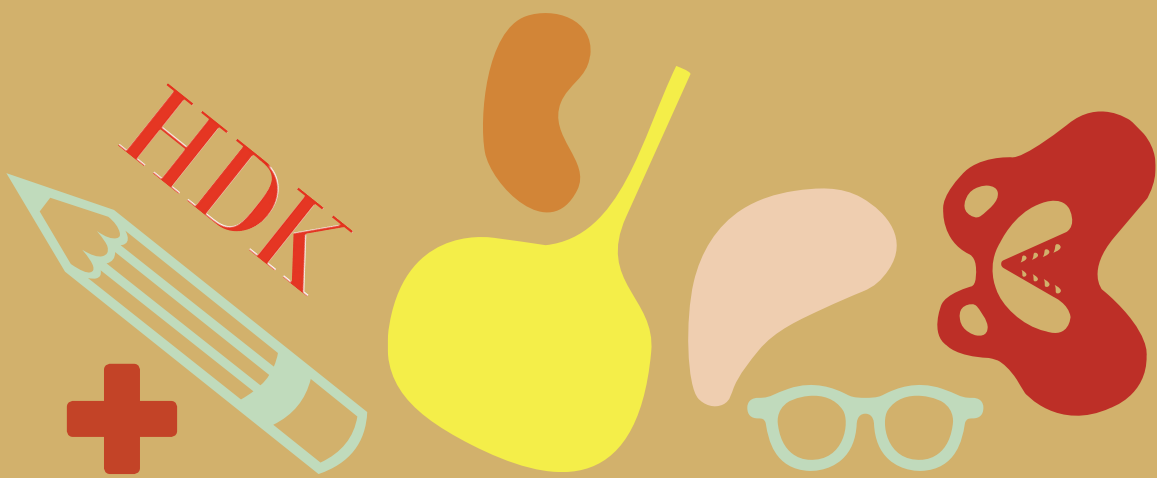

Spina, Thorax & Femur

ett anatomiskt verktyg för barnsjukvård

Emilia Wärff Examensarbete 2009, Masterprogrammet i design 120 hp, Högskolan för Design och Konsthantverk, Göteborgs Universitet. Degree project, Masters programme in design 120 hp, School of Design and Crafts, University of Gothenburg.

Examinator **Martin Farran-Lee** Handledare **Jon Ölmeskog** Opponent **Lene Due Jensen**

Sammandrag

Sjukhus har en präglad föreställning om en obehaglig, skrämmande miljö. Dagens undersökningsrum inom barnsjukvården är ofta kala och behöver utsmyckning och dekoration för att skapa trivsel. Dekorationen kan även fungera som avledning vid smärta eller obehag. Enligt mina erfarenheter består dagens utsmyckningar till stor del av Nalle Puh-figurer, en clown eller en hockeyplansch, aldrig något som har med kroppen och dess funktioner att göra.

Spina, Thorax & Femur är ett projekt som vill belysa vårdmiljöns visuella identitet och möjlighet till en djupare förståelse och lekfullhet kring kroppsupplevelsen.

Ett besök på sjukhus skulle kunna vara en del av ett kreativt kunskapsinhämtande. Projektet har resulterat i två tavlor av glase-maljerat stål varav den ena har en utskuren kroppsform i avvikande färg och den andra innehåller flyttbara magnetiska kroppsdelar och organ som kan fästas på kroppstavlan. Vårdpersonal och patient kan med hjälp av dessa båda tavlor tillsammans enkelt förklara kropps-funktionerna. Att kunna visualisera den aktuella diagnosen på detta sätt, ger en bättre möjlighet att förstå och bearbeta tillståndet både för barnet och de anhöriga. Barn har rätt att bli tagna på allvar och har rätt att få veta.

Abstract

Hospitals have a set perception as an unpleasant and frightening atmosphere. The examination-rooms of today within the children's hospitals are often bare and needs embellishment and decoration to create a satisfying setting. The decoration might have the function as a diversion from pain and anxiety.

According to my experience the decorations of today consists mainly of Winnie the Pooh figures, a clown or a hockey poster, never anything linked to the body and it's functions.

Spina, Thorax & Femur is a project that focuses on the visual identity and possibility to a deeper understanding and playfulness around the body perception within the nursing environment.

A visit at the hospital could be part of a creative knowledge acquisition. The project result are two boards of glass-enamelled steel. One of the boards has a cut out bodyform in a different colour and the other consists of movable magnetic bodyparts and organs mountable to the bodyboard. Caring staff and patient can together by these two boards easy explain and get to understand the functions of the body. To be able to visualize the actual diagnose in this way, gives a possibility to understand and adapt the condition both for the child and the relative. Children have the right to be taken seriously and have the right to get to know.

tack! Martin och Jon, Per Wekell, Kristina Tangberg och alla på Tidsbeställda Mottagningen *Drottning Silvias Barn och ungdomssjukhus*, Suzanne Hugosson och Carolina Lenngren på Enamello, familj och kära vänner

Innehållsförteckning

Bakgrund

Inledning	4
Fascinationen för den mäskliga kroppen	5
Sjukhuset som miljö	6
Visuell kommunikation i vårdmiljö	6
Projektets föutsättningar	7

Problem

Problemformulering	8
Syfte	8

Resultat

9

Diskussion

Resultatet i ett större sammanhang	14
Nytta konsekvenser av resultatet	
Möjlig fortsatt utveckling	

Reflektion

Reflektion kring den egna processen	14
Arbetets kvaliteter förtjänster och brister	

Litteraturlista

15

Bilagor

1. Moodboard
2. Workshop A
2:2 Samtal
3. Workshop B
3:3 Samtal
4. Process

Anteckningar

Fig.1

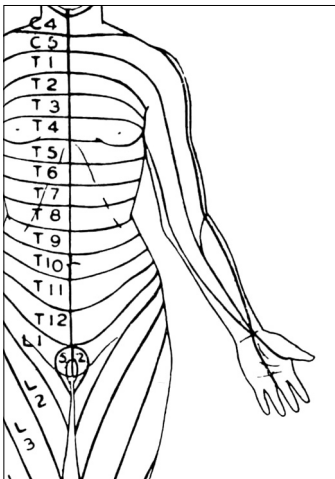

Fig.2

Fig.3

Fig 1. Stålpall för medicinsk miljö

Fig 2. Blankett för sensitivitetstest

Fig 3. Samlade brev

1. Wekell, *Barnets rättigheter i vården*

Bakgrund / Inledning

På barnmottagningen på Växjö lasarett hängde det en clown i fönstret. Den var gjord av flirtkulor och mellan varje kula satt det en filtplatta i rött, grönt eller gult. Den hade en liten hatt av svart papp. På väggen hängde en långsmal tavla, en illustrerad serie om Pelle på pricktest. Det visade sig att Pelle var allergisk mot både pollen och katt, men han verkade lika glad för det. Jag vet inte hur många gånger jag läste denna serie eller hur många år den hängde där på mottagningen.

Doktor Lindberg kom in i mottagningsrummet, satte sig på den rostfria stålpallen med hål i sitsen, hälsade och frågade om allt var som vanligt. Han gjorde sin rutinundersökning som innebar att han lyssnade på hjärta och lungor och bad sköterskan (som nervöst tuggade tuggummi medan hon försökte hitta blodkärlet) ta blodprover. Efter att undersökningen var klar ville doktor Lindberg prata om konst med mina föräldrar. Dessa besök var oändligt tråkiga och för mig syntes de meningslösa. En gång förberedde jag en spännande fråga.

– Ulf, var kommer snoret ifrån? Jag fick ett lite luddigt svar, med korrekta termer. Jag förstod inte riktigt, men med åren lärde jag mig koden. Att lära mig valda delar av språket, det vill säga språket som läkarna talade. Jag lärde mig att jag hade råkat ut för en *tvärgående myelit* från TH 4. (Fig. 2) Plötsligt blev läkarna imponerade, lyssnade och tog mig på allvar.

Jag var fem år och blev förlamad. Jag kunde inte förstå. Min rygg hade blivit skadad, men varför slutade benen vilja gå? Det tog flera år innan en sjukgymnast förklarade att hjärnan försökte skicka massor med brev till benen men att de fastnade i ryggen där skadan satt. Benen ville också skicka brev till hjärnan om hur det kändes för tårna i den trånga skon, men de kom inte heller fram. Helt plötsligt tyckte jag synd om hjärnan och benen. De var som ett kärlekspar som inte kunde brevväxla mer. Jag började förstå varför jag satt i en rullstol. Om någon av mina kompisar frågade varför jag hade rullstol, berättade jag stolt att hjärnan skickade väldigt många brev och att dessa oöppnade meddelanden stannade på vägen ner till benen.

Att få kunskap är en grundläggande rättighet enligt FN:s barnkonvention, här i en omarbetad version för barnsjukvård från Uddevalla Barnklinik¹:

1. Att erbjuda barn bästa möjliga hälso- och sjukvård enligt vetenskap och beprövad erfarenhet, med god kontinuitet och helhetssyn
2. Att barnet genom lek och lärande ges möjlighet till förståelse och bearbetning av sin sjukdom och behandling
3. Att ge barn och ungdom en åldersanpassad vård i samarbete med vårdnadshavare i en barnvänlig miljö
4. Att barnet och dess vårdnadshavare är välinformerade och är delaktiga i beslut som rör barnets vård

Trots att konventionen om Barnets rättigheter är ett dokument som ska efterlevas och att tjugo år har passerat sedan min egen tid i barnsjukvården, ser miljön mycket likartad ut idag.

Fig.9

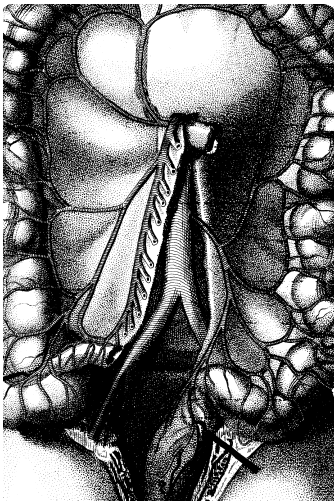

Fig.10

Fig.11

- Fig 9. Modell av mänskligt skelett
 Fig 10. Dissektion av buk/ koppartryck
 Fig 11. Skikröntgen av bröstorg

Fascinationen för den mänskliga kroppen

Intresset för människokroppen kom att utvecklas på grund av ett allmänt naturvetenskapligt intresse, dels att man ville skapa en vetenskaplig grund för den medicinska och kirurgiska verksamheten, dels att konstnärerna var väldigt intresserade av att avbilda den korrekta människokroppen.

Under den grekiska antiken kan anatomen Galenos (200 E.KR.) utnämnas till den främste då han utförde åtskilliga dissektioner på djur. Under medeltiden avstannade dock anatomin upptäckter då kyrkan förbjöd dessa ingrepp på levande varelser. Under renässansen kom all vetenskap i fokus, och människors kunskapsörst ökade.² Konstnärer och läkare ville komma under huden på de döda för att få veta mer om de levande.

Anatomi kan benämnas som en vetenskap som studerar människokroppens, djurens och växternas byggnad. I den anatomiska läran talar man om den makroskopiska anatomin som beskriver det man kan se med blotta ögat och den mikroskopiska anatomin som beskriver cellen som den kan ses i ett mikroskop³

Leonardo da Vinci, (1452-1519) utförde en mängd anatomiska studier. Da Vinci menade att måleriet framstod som ett utforskande av omvärlden och hade sin grund i sinneserfarenheterna. Den konstskatt som finns bevarad av Leonardos skisser, anatomiska närstudier av människan är enastående. Då man talar om den vetenskapliga anatomin kan man dock tala om ett före och ett efter verket *De humani corporis fabrica (Om människokroppens byggnad)* utförd av läkaren Andreas Vesalius (1514-1564) och konstnären Johann Stephan van Calcar, lärjunge till Tizian, som säkerligen hade inspirerats till stor del av Leonardo da Vincis anatomiska studier av människokroppen. *Fabrica* blev dock revolutionerande för människans kunskap om sig själv och sin kropp. Första upplagan av detta bokverk var en tjock foliovolym på 700 sidor med 220 träsnittsillustrationer som utkom innan Vesalius hade fyllt 29 år. Boken blev även ett mästerverk i boktryckeriets historia. Vesalius skapade en komplett anatomisk och fysiologisk beskrivning över människokroppens alla delar och organ, och har sin utgångspunkt i egenhändigt utförda dissektioner.⁴

På 1500-talet dissikerade och avbildade man för att få kunskap om kroppens form och funktion. Under de femhundra år som gått sedan dess har mycket hänt. Genom de tekniska framstegen har metoder utvecklats som gör det möjligt att hos levande individer studera såväl den normala som sjukligt förändrade anatomin. Röntgentekniken såsom t.ex. slätröntgen, ultraljud och magnetkamera har möjliggjort att man kan se in den levande människokroppen. I och med datoriseringen av röntgenteknik kan man genom skiktröntgen också se tredimensionella representationer av kroppen vilket förändrar och fördjupar förståelsen avsevärt. Den tecknade anatomin har dock fortfarande en central plats i den medicinska grundutbildningen och forskningen.⁵

2. Sonesson, *Anatomi* NE

3. ibm.

4. Holger m.fl. s.93, 2003

5. Sonesson, *Anatomi* NE

Fig.4

Fig.5

Fig.6

Fig 4. Korridor, Barnsjukhus

Fig 5. Medicinsk rostfri vagn

Fig 6. Skiss på britspapper av Dr. Ohlin, Malmö Allmänna Sjukhus

6. Lasarettvisan

7. Antonovsky, s. 41, 1999

8. Stolt, s. 78, 2003

9. Wikström, 2003

Sjukhuset som miljö

Sjukhuset har en präglad föreställning om en obehaglig, otäck miljö. Även om det inte alltid är på detta sätt finns det en nedärvd bild av stora kala salar och rostfritt stål likt visan

*I en sal på lasarettet, där de vita sängar står låg en liten bröstsjuk flicka blek och tård med lockigt hår.*⁶

Den lilla, lilla ensamma människan som inte får kunskap och sammanhang om sitt tillstånd och vad som planeras för henne. Den medicinske sociologen Aaron Antonovsky menar att begreppet hälsa präglas av vad han kallar KASAM, det vill säga känsla av sammanhang.⁷ Filosofen Martin Heidegger beskriver på liknande vis att sjukdom kan upplevas som ett hemlöst varande i världen och hälsa som hemmastaddhet i världen.⁸ Om sjukvårdsmiljön kunde utstråla känsla av trygghet eller om man vill kalla det hemmastaddhet, kunde kanske upplevelsen av sjukdom vara mindre lidelsefull.

Ett tema en konstbild eller annan konstnärlig utsmyckning kan även föra patient och vårdare närmare varandra då de finner något gemensamt att samtala kring som inte endast behandlar patientens tillstånd.⁹ Omvårdnad omfattar mer än att behandla sjukdom med mediciner, kirurgi eller annan vård. Den medicinska behandlingen är den primära, men patienten kan ha andra behov som inte får glömmas bort. Människan är en hel varelse och påverkas genom alla sinnen av intryck. Ett rum med utsikt, varmt ljus (av dagsljus eller effektiv belysning), eller något att fästa blicken på kan göra att patienten finner trygghet och blir mer avslappnad och genom detta får ett förbättrat allmäntillstånd och därigenom tillfrisknar snabbare.

Situationen på dagens sjukhus betonas kanske inte längre av kalt och vitt. Att se på människan som en hel varelse med kropp och själ som upplever med alla sina sinnen, är en väl etablerad tanke inom medicinsk forskning. I praktiken består dock fortfarande sjukvårdsmiljön av långa mörka korridorer (Fig.4), vårdrum där all medicinsk utrustning hänger framme och väggfärg i fyra nyanser av beige (Fig.5).

Visuell kommunikation i vårdmiljö

När jag under projektet besökt vårdmottagningar och avdelningar tycker jag att Nalle Puh, Disney figurer, clowner eller en signerad hockeytröja är det som visuellt kommunicerar med barnet. Dessa figurer syftar inte till *Att barnet genom lek och lärande ges möjlighet till förståelse och bearbetning av sin sjukdom och behandling.*

Något som har med kroppen och dess funktioner att göra lyser med sin frånvaro. När läkaren behöver förklara något är det endast det tunna pappret på undersökningsbritsen som finns till hands (Fig. 6). Under mina studier på Tidsbeställda mottagningen, Drottning Silvias barn och ungdomssjukhus (DSBUS) märkte jag att flera av patienterna var väldigt intresserade av den nummerlappen de tog för att anmäla sig i receptionen. Det var flera barn som ville spara lappen som minne. Att ha ett plåster på armen fungerar som ett visuellt bevis på att patienten har varit duktig och klarat av att ta prover, eller fått injektion.

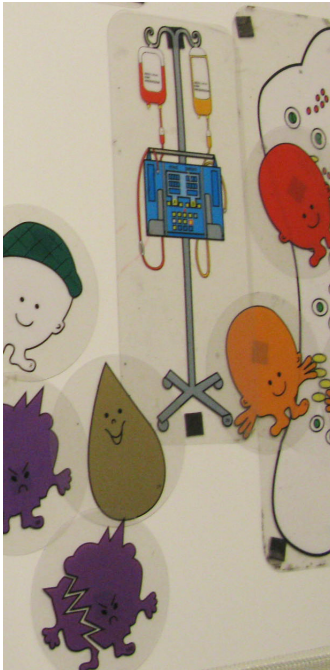

Fig. 7

Fig. 8

 Fig 7. Se, Höra, Göra
 Barncancerfondens material
 till barn och unga

Fig 8. Sjukhussäng i Sticka bort din
 rädsla/ Lekterapi, Sahlgrenska

Konstnären Mike Mills berättar under en intervju i tvprogrammet *Kobra/Tema leksaker*¹⁰ att

Jag är en sån som tror att den värld man lever i som barn, det vill säga varje samtal, alltså färgen på ens rum, kläderna man hade, det man såg på tv, leksaker... allt det där utgör väldiga berg i ens inre landskap.

I radioprogrammet *Barnen/Att leva med cancer* i P1 på Sveriges Radio hörde jag Gustaf Westerberg 6 år, som berättade om »gulddedicinen« att som han var väldigt stolt över att han fick.¹¹ Jag kontaktade Barncancerfonden och fick reda på att sjuksköterskan Karin Gustavsson på Barnonkologen på DSBUS för tio år sedan tog fram materialet *Se, Höra, Göra* som är ett magnetiskt set av tecknade figurer (Fig. 7) som beskriver cancer och hur den kan botas. I ett samtal med Karin Gustavsson diskuterade vi hur materialet som nu har använts i tio år fungerar. Varje barn som drabbas av cancer får detta material som kan användas för att visa syskon, anhöriga och kompisar.

Mills fortsätter¹² *Leksaker bär inte på så mycket information. De kan betyda vad som helst men de blir objekt som hjälper oss att förstå vårt liv och våra tankar.*

Se, Höra, Göra har blivit väldigt populärt bland barnen, då det just hjälper dem att berätta vad de är med om och konkretiserar upplevelsen. Karin Gustavsson påpekade att det inte finns något liknande för andra sjukdomar och tillstånd och att ett material i stor skala för rum är något som saknas, och detta stärkte min idé om att ett anatomiskt verktyg är behövligt.

Utbildningsmaterialet *Se, Höra, Göra* anser jag vara ett mycket gott exempel på hur man kan jobba med barn och deras föräldrar i vården. Det finns en vilja bland personal att arbeta med rumslig miljö men det finns ännu ingen klar väg att hantera dessa frågor.

Projektets förutsättningar

Att drabbas av sjukdom eller skada kan vara skrämmande, men genom samtal med barn och ungdomar har jag förstått att när man som patient är med om något jobbigt finns det ett behov att få frossa i det onda. En pojke ville att det skulle hänga sprutor i taket med droppande blod i. Jag kan förstå denna känsla att under trygga former få bearbeta det jobbiga, därför ville jag skapa en detalj som framhåller kroppen, dess sinnrika konstruktion och där patienten kan få rita hur mycket blod som önskas.

Mottagningsrummet som plats kändes självklart att välja då det har en tydlig funktion och kan fyllas med information, då patienten endast vistas där under en kortare tid. I ett vådrum skulle t.ex. denna information bli alldeles för påträngande. Jag har förhållit mig till ett tydligt gestaltningsspråk med hög abstraktionsnivå på grund av att barnet ska bli delaktigt och kunna tillföra egna tolkningar.

10. Mills, *Kobra* 090331

11. Iversen, *Att leva med cancer* 090213

12. Mills, *Kobra* 090331

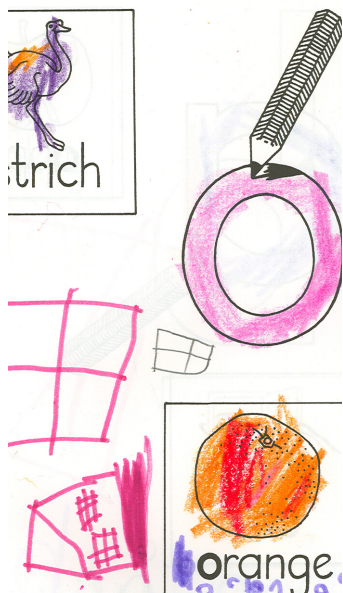

Fig. 12

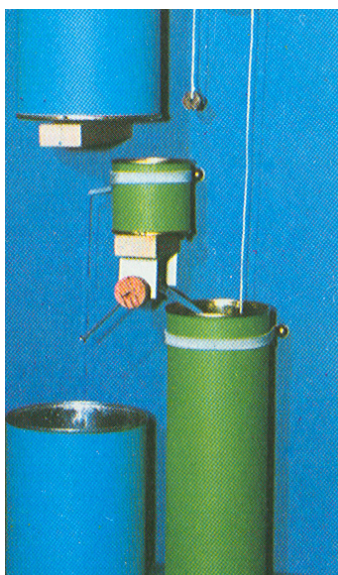

Fig. 13

Problemformulering

Dagens undersökningsrum är ofta kala och behöver utsmyckning och dekoration för att skapa trivsel. Dekorationen kan även fungera som avledning vid smärta eller obehag. Enligt mina erfarenheter består dagens utsmyckning till stor del av en Nalle Puh-figur, en clown eller en hockeyplansch. Aldrig något som har med kroppen och dess funktioner att göra. Anatomiska modeller har länge funnits i sjukvården, men försvinner mer och mer och ersätts med en dator i undersökningsrummet. Enligt samtal med vårdpersonal används datorn mycket sparsamt som förklarande hjälpmedel i beskrivning av diagnosen. Att direkt och pedagogiskt kunna visa är av stort värde för känslan av orsak och sammanhang. Att återta de gamla planscherna skulle dock inte vara ett alternativ, då de kan upplevas otäck och de ger inte utrymme för patienten att interagera. Att förstå sin kropp underlättar att hantera en sjukdom eller skada och på så vis kan det mentala bearbetandet pågå samtidigt med läkandet av den fysiska kroppen.

Syfte

Dagens barnsjukvård är medicinskt kompetent och kunning och denna professionalitet ska även framkomma i den fysiska miljön på ett lekfullt och pedagogiskt sätt. Min vision är att ett barnsjukhus ska vara en värld att upptäcka och hitta saker i och att återkomma till. Likväl som Universeum har en avdelning med en EKG-maskin där man lägga händerna på en platta och mäta den elektriska aktiviteten i hjärtat, skulle ett sjukhus kunna vara en del av ett kreativt kunskapsinhämtande.

När patienten och föräldern får möjlighet att visualisera den aktuella diagnosen ges en bättre möjlighet att förstå och bearbeta tillståndet. Barn har rätt att bli tagna på allvar och har rätt att få veta.

Mål

Mitt mål med projektet är att Spina, Femur och Thorax skall fungera som en pilotmodell för hur ett kreativt kunskapsinhämtande i sjukvårdsmiljö praktiskt kan prövas av barn, föräldrar och vårdpersonal.

Fig 12. Ur min skrivbok, First writing book
 Fig 13. Hur man gör en elektricitet ur tidningen, Gör dina egna leksaker 1978
 Hemmets Journal

Fig. 14

Fig. 15

Resultat

Projektet har resulterat i en kropp av glasemaljerat stål (whiteboardmaterial) och tillhörande verktygsvägg med kroppsdelar och organ tryckta på magnetmatta. Verktygsväggen har måtten 800 x 1300 mm, och kroppen sitter fast på en platta i samma storlek.

Illustrationerna till kroppen och organen har gjorts digitalt och är av vektorgrafik. Kroppen har en gulvit ton, då det är viktigt att den går att skriva och rita på med avtorkningsbar penna, för att kunna beskriva olika diagnoser i samspel med patient. En avtorkningsbar penna samt ett »tavelsudd« finns även monterad på verktygsväggen. Under kroppsdelarna och organen finns dess namn på svenska, latin, engelska, tyska, franska, spanska och arabiska. Jag vill med namnen på kroppsdelarna och organen stärka patientens egen förmåga att uttrycka sig, och att patienten ska ha makten över sin egen kropp och hälsa. Dessa har satts i typsnittet Caslon, kursiverat för det latinska namnet. Ett typsnitt med serifer då denna del hör till det finstilta och fungerar mer som att läsa ur en anatomibok. Väggens kompletteras med ett antal faktatexter om kroppens längd, mängd och mått. Dessa har satts i FF Schulbuch ritat av Just van Rossum 1991, då jag vill få en känsla av positiv kunskap. Några faktatexter är satta i versalt Trade Gothic, då typsnittet har en sådan kraft och passar fint att kombinera med FF Schulbuch.

Följande faktatexter har valts ut:

Nerverna signalerar till hjärnan i en fart av 360 km i timmen. | Vi blinkar ungefär 20 000 gånger om dagen. | Den samlade längden av kroppens blodkärl är 96000 kilometer. Det är mer än två gånger jorden runt. | Blodet förs runt med en hastighet av 2 km/timmen. | Människans kropp består till hälften av vatten. Ingen klarar mer än två dagar utan att dricka. | Alla rapar nästan 15 gånger om dagen utan att märka det. På ett år rapar man alltså $15 \cdot 365 = 5475$ gånger

Resultatet är ett pedagogiskt material som underlättar och förtydligar det medicinska berättandet för barn och föräldrar som på ett lekfullt men seriöst sätt vilket kan göra det lättare att bearbeta skador och sjukdomar. De illustrerade organen syftar inte till att återge kroppen anatomiskt korrekt, utan med en hög abstraktionsnivå som angränsar till piktogram. En prototyp tas fram i samarbete med företaget Enamello som arbetar med olika produkter i glasemaljerat stål.

Fig 14. Test av magneterna på whiteboard

Fig 15. En av faktatexterna i Trade Gothic

Hår, *Pilus*,
Hair, Haar
Cheveu,
Pelo
شعر

Blod,
Sanguis,
Blood, Blut,
Sang, Sangre,
دم

Öga,
Oculus, Eye

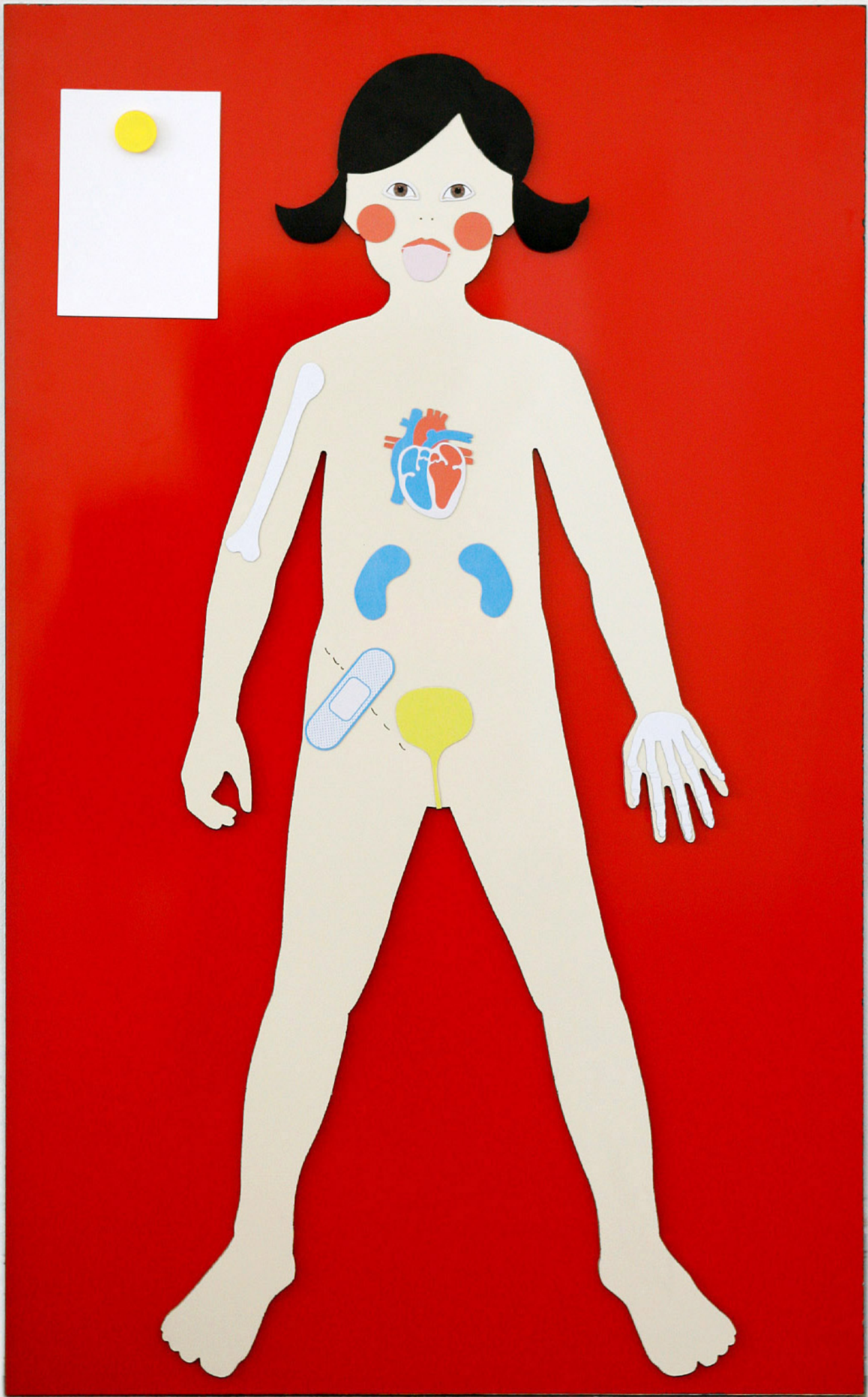
Glasögon,
Perspicillum,
Glasses,

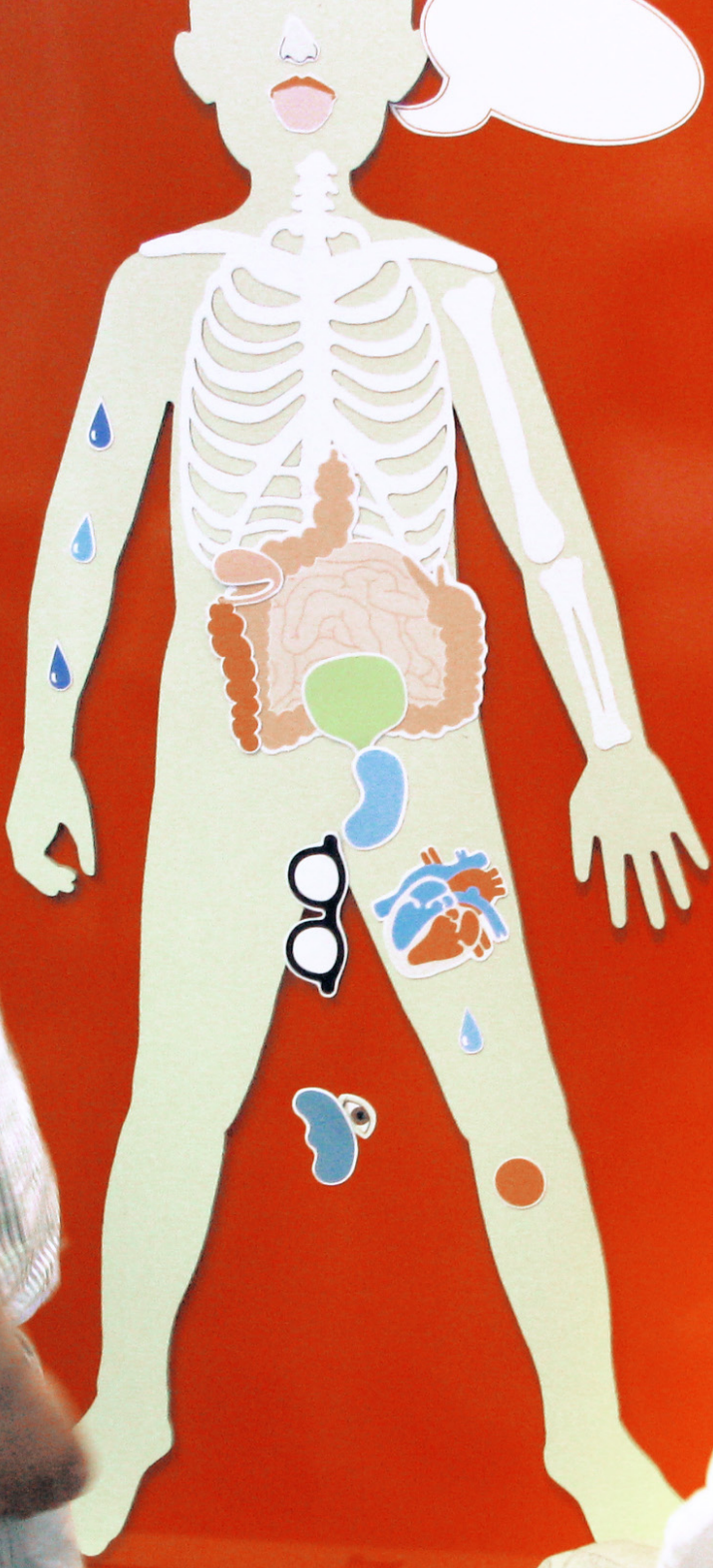
Njure,
Ren,
Kidney,
Niere,
Rein,
Riñón,
كلية

Hjärta,
Cor,
Heart,
Herz,
Cœur,
Corazón,
قلب

Lever,
Iecur,
Liver,
Leber,
Foie,
Hígado,
كبد

Tunga, *Lingua*,
Tongue, Zunge,
Langue, Lengua,
لسان

Diskussion

Resultatet i ett större sammanhang

Att ersätta undersökningsrummets nuvarande utsmyckning, med något fokuserat på kroppen, är inte ett önskemål jag fått höra när jag talat med barn och unga. Det som tydligast framkommit är: mer färg, mindre sjukhusaktigt, roligare möbler, mer att titta på, något coolt. Det är tydligt att de vill ha genomförda miljöer som tydligt skiljer sig från dagens ofta intetsägande rum.

Jag tror dock fortfarande på att den anatomiska väggen kan ha ett syfte och fungera som jag hoppas på. Men den måste bli väl integrerad i miljön och våga användas av vårdpersonal, det är något som ska bli intressant att prova när prototypen är klar.

Möjlig fortsatt utveckling

Den anatomiska lekväggen skulle kunna bli grunden i en serie av produkter. Den skulle till exempel kunna kompletteras med en bebiskropp, en vuxenkropp, en djurkropp eller växter i genomskärning. Det skulle också kunna utvidgas med ett material i mindre format för patienten att kunna ta mig sig hem och arbeta vidare med själv.

Reflektion

Arbetets kvaliteter och brister

Något som jag funnit problematiskt under processen är hur gör man en kropp som ska representera alla? Vad har den kroppen för hudfärg, är den smal eller tjock. Ska det finnas en uppsättning olika ögon, öron, munnar och frisyser att byta, så man kan välja någon att identifiera sig med eller särskiljer man istället om det finns många valmöjligheter. Jag skulle vilja ha gjort en studie i hur barn uppfattar sin kropp och vad som finns därinne, om de tänker mycket på yttre faktorer som ögonform och hårets färg.

Tankar kring den egna processen

Processen har varit relativt klar då jag haft en tydlig bild av resultatet. Rummet som helhet intresserar mig mycket och jag har stundom haft svårt att fokusera på den anatomiska väggen då jag parallellt med examensarbetet har ett liknande projekt pågått som påbörjades under maj 2008, men som av olika anledningar fördröjdes och byggperioden var under februari och mars 2009. Detta projekt handlade om ett vårdrum för barn och ungdom, det arbetet berikat examensarbetet med idéer och besök på olika tillverkningsföretag, samtidigt har jag känt att det varit svårt att veta vilket som skall prioriteras.

När jag gör en tillbakablick så har projektet mestadels varit lustfyllt. Examensarbetets charm är att det blir självklart att göra en prototyp och att söka sponsring till detta känns inte på något sätt genant som det i andra fall skulle göra. Jag har aldrig under min studietid haft kontakt med så många olika människor i ett projekt och det är något jag tycker är väldigt roligt med att få vara designer, alla möten med olika yrkesmän med spetskompetens.

Litteraturlista

Antonovsky, Aaron *Hälsans mysterium* Stockholm, Natur och Kultur 1999

Holger, Lena (red.) ; Torsten Weimarck (författare) *Kroppen : konst och vetenskap* Stockholm, Nationalmuseum 2005

Lasarettsvisan, ursprung okänt troligen gammalt skillingtryck

Stolt, Carl-Magnus *Medicinen och det Mänskliga*, Stockholm, Natur och Kultur 2003

Wekell, Per *Barnets rättigheter i vården* omarbetad version för vård, Uddevalla barnklinik baserat på FN:s Barnkonvention 2006

Wikström Britt-Maj, *Estetik och omvårdnad*, 2:a upplagan, Lund, Studentlitteratur, 2003

Internet

Sonesson, Bertil *Anatomi* Nationalencyklopedin
<http://www.ne.se/artikel/113882>

Tv & Radio

Iversen, Anna *Barnen/Att leva med cancer* 090213
Sveriges Radio, Stockholm
www.sr.se/laddahem/podradio/SR_p1_barnen_090213020019.mp3

Mills, Mike - intervjuad av Fatima Varhos i tv-programmet *Kobra*, på SVT2, 090331, Stockholm.
http://svtplay.se/v/1501249/kobra/del_4_av_11

Bildreferenser

Fig.10 Images of the human body, Pepin press, Royalty free

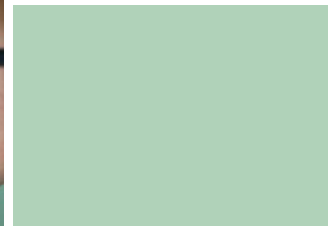
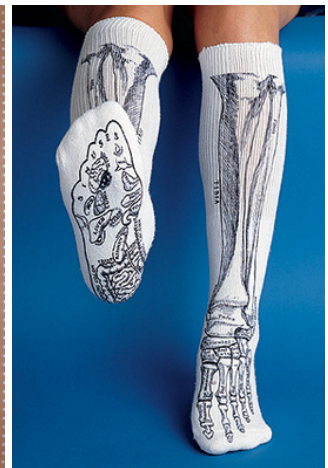
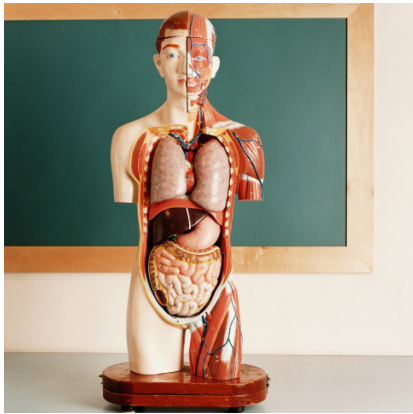
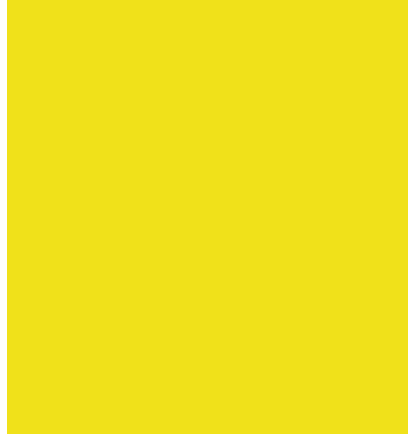
Fig.11 Sahlgrenska mediaavdelning

Fig. 8 Foto: Karin Graube

Resterande bilder är fotograferade av Emilia Wärrf

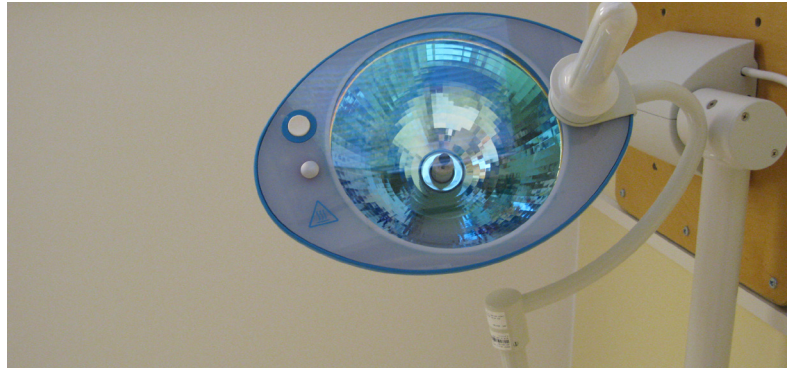
bilaga 1. moodboard

Moodboarden som beskriver den upptäckarlusta och nyfikenhet jag velat åstadkomma. Rötterna kommer från de traditionella studiet av anatomin, men när ett skenben hamnar på en strumpa anser jag att det får en humoristisk ton och det blir en intressant balans mellan fakta och lekfullhet.

bilaga 2. workshop A

På Tidsbeställda kirurgimottagningen, Drottning Silvias Barn och Ungdomssjukhus höll jag en workshop, där jag pratade med patienterna och deras föräldrar innan läkarbesöket och fick även vara med på vissa undersökningar för att se hur rummet användes (då patienterna godkände min närvaro).

bilaga 2:2 workshop A samtal

På Tidsbeställda kirurgimottagningen, Drottning Silvias Barn och Ungdomssjukhus höll jag en workshop, där vi pratade om hur det befintliga undersökningsrummet upplevdes och ofta slutade samtalet i hur hela sjukhuset kunde förändras. Jag återger här vad några patienter sa när jag frågade om hur dom tyckte det var att komma til sjukhus och vad de tyckte om undersökningsrum nummer 3.

LISA 7 ÅR tycker det är ganska tråkigt på sjukhus, men då tar hon alltid med sig »Pricken«. Pricken är en grön hund av plyshtyg som hon stolt berättar att hon köpt på en färja. Vet du vad jag har sett en ål, såhär lång var den (Lisa tar det allra längsta steg hon kan) och vet du vad min bror såg inte den. Han fyllde år igår. Tio. Jag missar mellanmålet på fritids men det är alltid bara macka, macka, macka. Ibland är det koorv! Sen ser hon en lila sten som hon tycker är väldigt fin.

AXEL 12 ÅR har genom åren varit ganska mycket på sjukhus, speciellt när han var liten. Sjukhus tycker han är okej, det är liksom inte läskigt eller så. Han tycker inte om mottagningsrummet alls, det är riktigt tråkigt. Det ska vara randiga väggar, blå och gulrandiga. Mycket mer färger ska det vara, kanske svart golv. Någon väggmålning vore coolt. En lampa som lyser upp mot taket så man ser taket ordentligt. Bakom britsen ska det vara en liten katt som ser galen ut och drar upp framtassarna, som liksom tittar upp bakom britsen. Gardiner ska det också vara som är ovanpå varandra i olika lager, så det blir ett fint ljus i rummet.

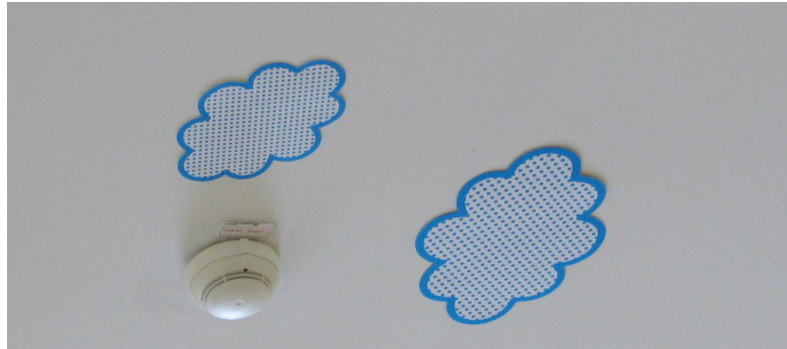
RODRIGUEZ 15 ÅR tycker det är tråkigt, det skulle vara som en serietidning, säger han och vill helst jag ska sluta fråga massa jobbiga frågor.

VICTORIA 16 ÅR Ganska kalt inget kul att kolla på. Det skulle vara mycket mer NYA tidningar, och fina växter. Något snyggt på väggen, kanske en himmel.

MIO 1 ÅR och sina två systrar Maja 4 år och Moa 2,5 år och. Pappan och och Mio sätter sig på britsen och systrarna sätter sig på besöksstolarna. De sitter tysta med benen uppdragna. Doktorn kommer, Mio undersöks och pappan pratar med doktorn. Maja och Moa vet inte vad de ska göra, är lite blyga. Efter en liten stund, springer de över till andra sidan rummet och börjar leka med några leksaker.

bilaga 3. workshop B

På Tidsbeställda kirurgimottagningen, Drottning Silvias Barn och Ungdomssjukhus höll jag en andra workshop, där jag provade att med enkla medel använda hela rummets ytor. Jag bytte tyger och stolar som Ikea ställde upp att sponsra mig med och jag ville se min anatomiska figur i verklig miljö och höra patienternas, personalens och föräldrarnas åsikter.

bilaga 3:2 workshop B samtal

På Tidsbeställda kirurgimottagningen, Drottning Silvias Barn och Ungdomssjukhus höll jag en workshop, där vi pratade om hur det befintliga undersökningsrummet upplevdes när jag gjort min snabba förändring. Jag frågade vad de tyckte om de olika delarna i rummet och hur de skulle vilja att det var om de själva fått bestämma.

JULIA 14 ÅR tycker att det är något bättre än vanligt, hon gillar att det är mycket färg. Mamman sätter sig på stolen med bäckenet och Julia vill ha en stol som man kan gunga på.

MAGNUS 11 ÅR tycker om att det finns olika saker att titta på.

JOHAN 13 ÅR tycker det är bra, kanske skulle det vara mer att kolla på i taket.

ANDREAS 15 ÅR tycker det är bra med färg, men hade velat att det skulle vara hockey-tema.

DR NEMAD är ortoped, och vill att det ska finnas ett riktigt bra skelett som inte är ett benangel på ställning utan på ett mer modent sätt. Han tycker stolen med ett bäckenben på är väldigt tuff, den kommer ungarna och gilla, men tygerna får man ju epilepsi av säger han.

LÄKARKANDIDAT KAJSA tycker det är intressant med anatomiska väggen, åhh ett nytt sätt man kan jobba på. Hon tycker det är spännande att tänka på hur rummet påverkar det medicinska mötet. Hur man på kort tid ska komma någon mycket nära men ändå behålla distansen. Hon funderar på hur man kan arbeta med dessa frågor när man gör ett undersökningsrum.

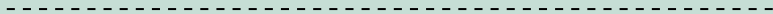
SKÖTERSKORNA ANETTE OCH MARIANNE tycker det är så härligt med lite nya möbler, som är lätta att hålla rena och känns positiva. Färg tycker de också gör skillnad. Att det finns något i taket. Angående anatomiska väggen tror de att det kommer att ta tid innan läkarna kommer att använda den, men att den är rolig att se på. Texterna gillar de mycket, speciellt för 10-15 åringarna.

bilaga 4. process

Här syns några viktiga beståndsdelar från min process. Kunskapens äpple, kanske mest för dess fina form och röda glans. Konventionen om Barnets rättigheter. Två Panodil tabletter i överdriven skala. Provbitar magnetmattor och på olika glasemaljade plåtar. Den oblekta Kiwanidockan som delas ut på lekterapin som man kan opererera på om så önskas. Boken Människokroppens byggnad som varit en följeslagare.

Plats för anteckningar

A series of horizontal dotted lines providing a space for taking notes.

